

Cesta do Emauz

Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou. (Zj. 3,20)

Milé sestry, milí bratři,

četl jsem o kazateli, který měl při nějaké slavnostní příležitosti kázat na známý text. Je těsně před začátkem shromáždění, všichni už jsou na místech a kazatel stojí ve dveřích spolu s kurátorem. Kurátor vidí, že se farář nervózně rozhlíží po shromážděných účastnících, a tak mu šeptá: „Je nějaký problém? Je tu někdo, kdo už vaše kázání slyšel?“ Kazatel se na něho podívá a také zašeptá: Ne, já se dívám, jestli je tu někdo, kdo to ještě neslyšel!“

A to platí i o dnešním příběhu. Na Velikonoční pondělí je téměř jisté, že kázání bude na ten text, který jsme četli o cestě učedníků do Emauz. Ale přesto, že jsme tento text při bohoslužbách četli už mnohokrát, je to nádherný text, který stojí za to znovu připomenout.

Když jsem nad ním přemýšlel, oslovily mě v něm tři věci.

1. Rozmlouvají o tom, co se událo.

Učedníci se vrací z Jeruzaléma do Emauz. Jsou úplně zničení. Minulý týden prožili s Ježíšem. Následovali ho. Milovali ho a uctívali. Věřili, že on je ten, který přišel zachránit národ. A už se zdálo že je to na dosah, když přijeli do Jeruzaléma, zástupy ho vítaly a házely před něho palmové ratolesti. Ale pak byl Ježíš zatčen, vyslýchán a ukřižován. Učedníci s Ježíšem zažili úžasné věci, viděli, jak jsou malomocní uzdraveni, zástupy nasyceny. Jak proměňuje lidské životy. Ale teď jsou všechny jejich naděje a sny zničené. Ježíšovi následovníci ztratili svého vůdce, a už je nic nedrží pohromadě. A tito dva se vracejí domů. Skepse a zklamání bylo tak hluboké, že i jeho nejbližší mu podlehli.

A čteme, že rozmlouvají o tom všem, co se událo. Dovedeme si to ale asi představit: „Ten Petr se příliš nevyznamenal! Prý: „Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt!“ a pak když přijde na lámání chleba, tak se tváří, že Ježíše nezná! A stejně za všechno může Jidáš! Pěkný křivák! A Ježíš si ho hřál na prsou, hada jednoho. Dávno s ním měl udělat pořádek! A Annáš s Kaifášem? Když se jim to hodilo, sčuchli se s Pilátem a narafičili tak, aby ho Římané ukřižovali.“ A v jejich srdci nebyl jenom smutek a zklamání, ale i hořkost, hněv a nenávisť vůči všem, kdo se podíleli na těch událostech posledních dnů anebo kteří v rozhodující chvíli selhali.

Ale tu se k nim připojuje Ježíš a obrací jejich pohled jiným směrem: Ne k lidem nebo proti lidem, ale k Bohu. Vysvětluje jim, že všechno to, co se v Jeruzalémě stalo, proroci už dávno předpověděli. Někdo řekl, že ten nejlepší důkaz o pravdivosti a věrohodnosti Bible spočívá v tom, že i když byla napsána v

průběhu tisíců let, v relativně dlouhém období, spojuje ji jedna nepřerušovaná linka: Svědectví o Božím jednání v životě lidí. My se často zaměřujeme na jednání lidí: Ten udělal toto špatně a ten zas něco jiného. Měl to udělat jinak. Nosíme v sobě hořkost a hněv vůči těm, kdo nás zklamali.

Ale když učedníci nechají Ježíše mluvit, něco se s nimi začne dít: Místo smutku, zmatku a hořkosti se v jejich srdci objevuje nejdřív plamínek a potom oheň, který je zapaluje. A to je Duch svatý. Duch svatý nás vede k hlubšímu poznání Božího slova. Obnovuje naši víru. Duch svatý zapaluje, buduje a tvoří církev. Když zavane, najednou se místo beznaděje objevuje zápal, nová chuť do práce, nový elán. A tak jedná s každým, kdo je ochoten Ježíši naslouchat.

2. Ježíš se k nim připojí a jde s nimi

Jsou sklíčení, smutní, zničení. Měli naději, že Ježíš je ten, který přišel zachránit Izrael. Tak by si přáli, aby to všechno dopadlo jinak. Ale jejich přání se nenaplnila. A tak to prožíváme často i my. Modlíme se za konkrétní věci a tak bychom si přáli, aby Pán Ježíš projevil svoji moc a změnil okolnosti, nějakým způsobem zasáhl do naší situace anebo do situace druhých. Tak bychom si přáli, aby Jenda Kovalda byl zase zdravý a modlíme se za něho. A myslíme na další, kteří prožívají nejrůznější těžké věci.

Víme o tom, že to nejdůležitější je naše duchovní zdraví, to abychom žili s Bohem a v našem životě neměl místo žádný hřích. Abychom byli vydaní Ježíši Kristu a naše životy mu patřily. Ale připomínáme si, že mu nejsou lhostejné ani naše konkrétní neduhy, nemoci a trápení. Připomínáme si uzdravení slepého Bartimea, uzdravení chromého u rybníka Bethesda, událost jak Petr a Jan vstupují do chrámu a říkají chromému od narození, který tam žebrá: „Stříbra a zlata nemám, ale co mám to ti dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod.“ Mnozí bychom sami mohli vydat svědectví o tom, jak jsme prožili konkrétní zásah do naší situace nebo nemoci. Martin nedávno psal o tom, jak se modlili na dovolené a jak Pán Bůh modlitbu vyslyšel.

Ale co když jsme nemocní, modlíme se a nic se neděje? Anebo se modlíme za někoho jiného a vidíme, že je to pořád stejné nebo třeba i horší. Modlili jsme se špatně? Měli jsme malou víru? Nebo měl malou víru ten, za koho jsme se modlili? Je tu nějaký hřích, který brání v tom, aby se naplno projevila Boží moc?

Vidím velké nebezpečí těchto otázek v tom, že se naše pozornost přesouvá od toho, co dělá Bůh, od Boží moci, k nám. K tomu, co my bychom měli dělat. K postoji, že pokud my všechno uděláme tak jak máme, pokud budeme mít tu správnou a silnou víru, pokud se budeme správně modlit, pokud uděláme to nebo ono, pak Bůh jistě vyslyší podle našeho očekávání.

Jistě bychom měli vyznávat svoje hříchy, tak jak nás k tomu vede Jakub, když říká, modlitba víry pozvedne nemocného. Ale současně přece platí, že Pán Bůh je svrchovaný, jedná podle toho, jak On chce a je ve své moci neomezený. To jenom

my si myslíme, že záleží na nás, na tom, co uděláme nebo naopak neuděláme a zapomínáme na to, že pokud by to tak bylo, nikdo z nás by tu neseděl, protože Pán Bůh s námi jednal, i když my jsme o to nijak nestáli. My jsme od Boha naopak utíkali, chtěli jsme si žít po svém a on nás přesto hledal a našel jako tu ztracenou ovci. Přichází k nám, jde s námi naší cestou, i když my si pořád meleme to svoje, nestojíme o něho a chceme si žít po svém.

Poslechněme, co Ježíš říká v 25. verši: „**Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! Což neměl Mesiáš to vše vytrpět, a tak vejít do své slávy?**“ (Luk. 24,25-26) Já jsem musel projít utrpením, aby se naplnilo slovo proroků. A ty musíš projít tím svým. Nepřišel jsem, aby tvůj život byl procházkou růžovým sadem. Ale půjdu s tebou, i když mě třeba nebudeš schopen poznat a dám ti sílu na každý další krok.

Jde s nimi, mluví k nim, postupně zahřívá jejich srdce, až ho nakonec poznají a všechny okolnosti, které by tak rádi změnili, naráz ustupují do pozadí. Zklamání, úzkost, sevření, obavy, jsou pryč a oni hoří pro Ježíše. A to je další metoda Božího jednání s námi. Sevření a úzkost přichází i do našeho života. Modlíme se, ale okolnosti našeho života se často nemění. Ale Ježíš jde s námi, mluví s námi, ujišťuje nás, že na té cestě nejsme sami. A my najednou po čase zjistíme, že to byla Boží škola, která pro nás měla hluboký smysl a kterou jsme potřebovali prožít, aby se naše víra prohloubila.

3. Něco bránilo jejich očím, aby ho poznali.

Když jdou s Ježíšem, něco bránilo jejich očím, aby ho poznali. Když Ježíš vyčítal farizeům, že jsou slepí, ani nás to nepřekvapuje. Tradici a zákon povýšili na roveň Bohu. Provoz chrámu se stal důležitějším než čistota srdce. Mysleli si, že vidí, protože vše běželo, jak mělo a oni tento běh zabezpečovali. Ve skutečnosti jim ale to podstatné unikalo a podle Ježíše byli slepí.

Jenomže v našem příběhu nevystupují farizeové, to bychom mohli říct, no jo, to se dalo čekat, že nepochopí nic z toho, co se událo. Ne. Ta duchovní slepota postihla Ježíšovy učedníky. To nebyli nějací cizí lidé, kteří slyšeli o Ježíšovi jenom z doslechu. To byli jeho nejbližší, učedníci, kteří s ním chodili, kteří ho slyšeli, žili s ním, byli mu nablízku. A přesto jsou duchovně slepí a potřebují ze svojí slepoty uzdravit.

Příběh učedníků by nás měl vést k velké pokoře. Co když se mi Bůh něco snaží říct, jako se o to snažil Ježíš, a já jsem podobně nechápavý? Co když mě Ježíš někam posílá, a já sice rozumím jednotlivým slovům, ale jejich význam mi uniká? Můžeme se divit tomu, že učedníci byli slepí a hluší k naprosto jasným věcem, ale jsme si jistí, že my vždycky správně rozumíme tomu, co po nás Bůh chce?

Ale nakonec se přece jenom jejich oči otevrou. „**Když byl spolu s nimi u stolu, vzal chléb, vzdal díky, lámal a rozdával jim. Tu se jim otevřely oči a poznali ho; ale on zmizel jejich zrakům.**“ (Luk. 24,30-31)

Konečně ho poznali! Co se vlastně stalo? V jedné chvíli před sebou vidí nějakého neznámého pocestného a naráz jeho tvář nabude známých obrysů, tak jak to dneska umí počítačové programy a oni vidí, že je to vlastně Ježíš? Nebo se něco stalo s jejich vnímáním reality? Nevíme.

Ale možná že ten text nám chce ukázat něco trochu jiného. Něco, co ani nesouvisí s tou vnější podobou člověka. Totiž poznat Ježíše můžeme tak, že o něm slyšíme, známe příběhy, ve kterých vystupuje a známe ho jako historickou postavu.

Ale pak je jiné poznání. Poznání, které se odehrává v srdci, kdy si uvědomíme: To je On. Můj osobní Pán a Spasitel. To je ten, který pro mě šel na kříž. To je to skutečné poznání, kdy Ježíše poznáváme jako živého Pána, jako toho, před kterým každé koleno poklekne a před kterým chceme pokleknout v slzách i my a vyznat mu: Ano, Pane, ty víš, že nejsem o nic lepší než ti největší hříšníci, Pane ty víš, že kdyby to bylo na mně, zapřel bych tě stejně jako Petr. Ale Pane ty stejně tak víš, že tě miluji a že bez tebe nemůžu být.

Poznali ho ve chvíli, kdy jim začal dávat chleba. Do té doby byl jejich hostem. Pozvali ho, tak jak bylo zvykem pozvat pocestného, aby v noci neupadl mezi nějaké lapky. Otevřeli dveře, řekli, pojdte dál, tady je věšák, tady si můžete odložit. Tady jsou papuče, pojdte, sedneme si do obýváku. Všechno se děje podle toho, jak jsou zvyklí, podle pravidel, které u nich doma platí. Ale pak najednou jejich host bere do ruky chleba, láme a podává jim. Z hosta se stává hostitel. A tehdy se jim otevírají oči a oni ho poznají.

A ten text nás vede k otázce, jestli pro nás Ježíš není stále jenom hostem. Chceme ho mít v našem domě, vážíme si ho, chceme ho uctít, snášíme dobroty na stůl, ale stále je to jenom host, kterého jsme pozvali a od kterého očekáváme, že bude respektovat naše soukromí a náš způsob života. Některé místnosti mu raději nebudeme ukazovat, protože tam máme příliš velký nepořádek, do některých oblastí ho nepustíme, protože o těch si chceme rozhodovat sami.

Ale Ježíš chce být naším hostitelem. Tím, který dává pokrm našemu životu. Na náš život si dělá nárok. Hostitel určuje pravidla, které platí v jeho domě. Takto potřebujeme poznat Ježíše. Jako toho dobrého pastýře, který nás vodí k dobré pastvě ale současně jako Pána, který si činí nárok na náš život.

A tehdy, když se stane naším hostitelem, tehdy ho už nepotřebujeme vidět svými tělesnými očima. A ve chvíli, kdy On je naším Pánem, ne jenom naoko, ne jenom v našich slovech, ale Pánem našeho života, se nám otevírají naše duchovní oči a my se můžeme radostně připojit k vyznání: „**Kristus vstal! Dozajista vstal.**“

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, probud' nás dnes ráno. Dej nám oči, které vidí a srdce, které hoří. Dej nám touhu sloužit a říkat světu, že náš Pán je naživu. Víme, že jsi naživu, protože jsi nás vzkřísil, když jsme byli mrtví ve svých vinách a hříších a dal nám nový život. Prosíme, ved' nás, abychom žili jako Ti, kteří Ti patří, k Tvé slávě.

Amen.